

A Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.117/2018/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. ... kamarai jogtanácsos által képviselt alperes ellen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. december 7. napján kelt 19.G.42.139/2017/10. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperessel kötött kölcsönszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) mellékletében lévő 7. pontjának azon szövegrésze, miszerint

„A mérési időpontban fennálló, még nem esedékes teljes hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbözlet összege (tájékoztató adat) (II.).

$$(I.) = (EURO(2)/EURO(1)-1) \times (R+T(1) \times \frac{EURIBOR(2)-EURIBOR(1)}{100} \times 30/360) + T(1) \times$$

$$\frac{EURIBOR(2)-EURIBOR(1)}{100} \times 30/360$$

$$(II.) = (EURO(2)/EURO(1) -1) \times T$$

EURO(1): az EURO OTP Bank Nyrt. devizavételi árfolyama a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon

EURO(2): az EURO OTP Bank Nyrt. devizaeladási árfolyama a mérési időpont napját megelőző munkanapon

EURIBOR(1): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon

EURIBOR(2): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a mérési időpontot megelőző esedékesség előtti munkanapon

R: a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészlet összege

T: a mérési időpontban fennálló teljes, még esedékessé nem vált hátralévő tőketartozás összege

T(1): a mérési időpontot megelőző esedékességkor fennálló teljes, még hátralévő tőketartozás összege”

tisztességtelen a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése, továbbá a Hpt. 203. § (6) bekezdése, és (7) bekezdés a) pontja alapján. Keresete jogi alapjaként előadta, hogy a szerződés nem tartalmazza a felperest terhelő árfolyamkockázat ismertetését és annak hatását a tőke vonatkozásában. Az árfolyamkockázat kiszámítására irányadó képlet nem feleltethető meg az árfolyamkockázatra vonatkozó egyértelmű és világos tájékoztatásnak, melyre tekintettel a keresettel támadott kikötés tisztességtelen.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint a keresettel támadott szerződéses kikötés egy matematikai képlet és annak magyarázata, amely jogokat és kötelezettségeket nem állapít meg, ezért annak tisztességtelensége kizárt. Arra is hivatkozott, hogy a felperesnek jogkövetkezményi keresetet kellett volna előterjesztenie a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH 2 törvény) 37. §-ára figyelemmel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint perköltséget.

Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a felek 2007. május 30-án deviza alapú, változó futamidejű kölcsönszerződést kötöttek fix összegű törlesztő részletekkel, 100 hónap

futamidőre 1.520.000 forint kölcsönösszegre. A kölcsönszerződés egyedi részéhez tartozó ÁSZF módosítása körében a kölcsönszerződés tartalmazza, hogy:

„Törlesztőrészlet változása deviza alapú kölcsön esetén

A) DEVIZA ALAPÚ kölcsön esetén a törlesztőrészlet(ek) változása - amennyiben a szerződő felek az Egyedi kölcsönszerződésben másként nem állapodtak meg - az alábbi két tényező jelen szerződésben meghatározott időpontokban (mérési időpontok) és mértékben történő változásának függvénye:

Fix törlesztőrészletű, deviza alapú, változó futamidejű kölcsön esetén az Adós által fizetendő törlesztőrészletek összege nem, csak a száma változik, figyelembevéve a felmerült kamatkülönbözetet és az árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet (törlesztőrészlet-különbözetet).

- EURIBOR (3 hónapos EURO-hitel-kamat Brüsszelben), amennyiben a mérési időpontban érvényes EURIBOR a szerződés megkötését megelőző napon érvényes EURIBOR-hoz képest változott

- EURO árfolyam, amennyiben a kölcsönszerződés napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyama (a továbbiakban: EURO OTP Bank Nyrt. devizavételi árfolyam) eltér a mérési időpont napját megelőző munkanapon érvényes EURO OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi eladási árfolyamától (a továbbiakban: EURO OTP Bank Nyrt. devizaeladási árfolyam).

Amennyiben a szerződő felek az Egyedi kölcsönszerződésben a vonatkozó üres rész kitöltésével akként állapodnak meg, hogy a törlesztőrészlet-változás nem a jelen pontban meghatározott, hanem attól eltérő két tényező függvénye, úgy az Egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változása az irányadó a változó törlesztőrészletek vonatkozásában és az előtörlesztés, vagy a részbeni előtörlesztés tekintetében is. Ez utóbbi esetben a jelen ÁSZF-ben az EURIBOR és az EURO árfolyam helyett az Egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezőket kell megfelelően alkalmazni (behelyettesíteni).

A törlesztőrészlet-változás mérése havonta, a havi törlesztőrészletek szerződés szerinti esedékességekor (mérési időpont) történik, a törlesztőrészlet változásának mértékét a Finanszírozó az alábbi képlet szerint számítja:

Törlesztőrészlet-változás összege = a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészletre eső kamat és árfolyamkülönbözet (I.)

A mérési időpontban fennálló, még nem esedékes teljes hátralévő tőketartozásra eső árfolyamkülönbség összege (tájékoztató adat) (II.).

$$(I.) = (EURO(2)/EURO(1)-1) \times (R+T(1) \times \frac{EURIBOR(2)-EURIBOR(1)}{100} \times 30/360) + T(1) \times$$

$$\frac{EURIBOR(2)-EURIBOR(1)}{100} \times 30/360$$

$$(II.) = (EURO(2)/EURO(1) - 1) \times T$$

EURO(1): az EURO OTP Bank Nyrt. devizavételi árfolyama a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon

EURO(2): az EURO OTP Bank Nyrt. devizaeladási árfolyama a mérési időpont napját megelőző munkanapon

EURIBOR(1): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon

EURIBOR(2): a 3 hónapos EURO-hitel kamatlába Brüsszelben a mérési időpontot megelőző esedékesség előtti munkanapon

R: a mérési időpontban esedékes havi törlesztőrészlet összege

T: a mérési időpontban fennálló teljes, még esedékessé nem vált hátralévő tőketartozás összege

T(1): a mérési időpontot megelőző esedékességkor fennálló teljes, még hátralévő tőketartozás összege”.

Határozatának jogi indokolásában a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének, 209/A. § (2) bekezdésének, a DH 2 törvény 37. § (1) és (2) bekezdésének, továbbá a Pp. 215. §-ának felhívását követően rögzítette, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel a bíróság kizárólag a felperes által előterjesztett petitumot bírálhatja el. A felperes kereseti kérelme a törlesztőrészlet-változás kiszámításához szolgáló képlet és a képlet egyes elemeinek meghatározása, illetőleg szöveges magyarázata érvénytelenségének megállapítására irányult. A hiánypótlási felhívást követően a felperes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nem kívánja az árfolyamkockázatot is tartalmazó teljes ÁSZF tisztességtelenségének megállapítását. A kereseti kérelemhez kötöttség elve alapján az elsőfokú bíróság kizárólag a kereseti kérelemben megjelölt szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét vizsgálta, melynek során megállapította, hogy a támadott kikötés csupán egy számítási módot meghatározó képlet, illetőleg az ahhoz tartozó magyarázat, az sem jogot, sem kötelezettséget nem tartalmaz a felek vonatkozásában, melyből következően a jogok és

kötelezettségek egyensúlyát nem bontja meg, ezért az nem tisztességtelen. A felperes kifejezetten nem kívánta az árfolyamkockázatot tartalmazó törlesztőrészlet-változással kapcsolatos kikötéseket a kereseti kérelme körébe vonni. Utalt arra is, hogy mivel a matematikai képlet és annak magyarázata önmagában nem telepít fizetési kötelezettséget a felperesre, annak esetleges érvénytelensége sem hat ki a felek elszámolására, így az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperesnek DH 2 törvény 37. §-a szerinti jogkövetkezményi keresetet kellett volna előterjeszteni.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének megfelelő döntés meghozatalát, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság „új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára” történő utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221. § (3) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének, az ítélet indokolása formális, nem tartalmazza az érvénytelenségre vonatkozó állításai tételes cáfolatát jogszabályi hivatkozásokkal is alátámasztottan. Fellebbezésében megismételte továbbá az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját a támadott kikötés tisztességtelensége körében.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes indokai alapján.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítélet tábla teljes terjedelmében vizsgálta felül és megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult, ezért az ítélet tábla elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. A felperes alaptalanul és iratellenesen állította fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett eleget, így az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Az ítélet az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tartalmazza és a régi Ptk. vonatkozó rendelkezéseinek ismertetése mellett részletesen kifejti jogi álláspontját a keresetet elutasító döntés körében, így a határozat indokolása nem tekinthető formálisnak. A felperes a hatályon kívül helyezésre irányuló indítványának egyéb konkrét okát nem jelölte meg, és az ítélet tábla sem észlelt olyan hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével és indokaival az ítélet táblája egyetért, annak megismétlése nélkül a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak utal a határozat helyes indokaira. A fellebbezés sem tartalmaz olyan érveket, amelyek alkalmasak lennének a döntés megváltoztatására, mivel az abban foglaltak az ítélet indokolását érdemben nem támadják.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a kereset tárgyát képező szerződéses kikötés egy matematikai képlet és az ahhoz tartozó magyarázat, amely önmagában jogokat és kötelezettségeket nem állapít meg, így tisztességtelensége fogalmilag kizárt.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítélet táblája az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezés folytán a felperest kötelezte a másodfokú eljárásban az alperes oldalán felmerült jogtanácsosi munkadíj megfizetésére a Pp. 78. §-a alapján.

Budapest, 2018. május 2.

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.
bíró

dr. Buglyó Gabriella s. k. előadó
bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő